

Етапи реалізації Програми

Прокурор інформує про участь у Програмі

Отримані згоди учасників передають до регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі — регіональний центр)

Регіональний центр призначає посередника

Посередник проводить індивідуальну зустріч з кожною стороною окремо

Медіація у спільних зустрічах. Обговорення умов угоди.

Укладання угоди

Виконання умов Угоди

Регіональний центр подає інформацію про результати прокурору

Прокурор приймає рішення про наявність підстав для звільнення від відповідальності

- до закінчення досудового розслідування — долучає результати виконання угоди до кримінального провадження;
- після закінчення досудового розслідування — роз'яснює неповнолітньому, який брав участь у Програмі, та його представнику право надавати результати виконання угоди самостійно у відповідному судовому засіданні

* Формат зустрічі: онлайн та/або офлайн

** Участь в Програмі добровільна — від участі можна відмовитись на будь-якому етапі.

*** Всі зустрічі є конфіденційними.

Моніторинг виконання Угоди про застосування Програми відбувається

- шляхом телефонного контакту зі сторонами;
- окремих чи спільних зустрічей з учасниками Програми;
- за бажанням потерпілого регіональний центр може його періодично інформувати про стан виконання неповнолітнім умов угоди і дізнатись, чи сторона задоволена результатами медіації.

Якщо неповнолітній належно виконав Угоду, то результатом Програми можуть стати:

- закриття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення;
- звільнення від кримінальної відповідальності;
- звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру;
- звільнення від відбування кримінального покарання;
- врахування примирення сторін як обставини, що пом'якшує покарання, під час винесення вироку.

Якщо у вас є сумніви або запитання стосовно участі у Програмі, ви маєте можливість поспілкуватися з посередником, що допоможе прийняти рішення.

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

ОФІС
ГЕНЕРАЛЬНОГО
ПРОКУРОРА

ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ

Програма відновлення
для неповнолітніх, які є
підозрюваними у вчиненні
кримінального правопорушення

можливість запобігти вчиненню
неповнолітніми повторних кримінальних
правопорушень

**ЯК ЦЕ ПРАЦЮЄ
ДЛЯ ПОТЕРПІЛОГО**

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

ОФІС
ГЕНЕРАЛЬНОГО
ПРОКУРОРА

0 800 213 103
www.legalaid.gov.ua

(044) 200 76 24
www.gp.gov.ua

unicef

ДЛЯ КОЖНОЇ ДИТИНИ

Інформаційний матеріал підготовлено за підтримки Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні. Думки, висловлені в матеріалах, є позицією авторів і не обов'язково відображають політику та погляди ЮНІСЕФ

Програма відновного правосуддя впроваджується відповідно до спільного наказу Міністерства юстиції України та Офісу Генерального прокурора від 21 січня 2019 року № 172/5/10 «Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» та реалізується на базі регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги на всій території України.

Що таке відновне правосуддя?

Відновне правосуддя — це процес вирішення конфліктів, в ході якого всі сторони, залучені до події правопорушення, приймають спільне рішення про те, як можна виправити наслідки того, що сталося, і запобігти повторенню подібного в майбутньому.

Головна мета Програми:

- забезпечення відшкодування заподіяної шкоди потерпілому
- відновлення психологічно - емоційного стану
- максимально раннє виведення неповнолітніх із кримінального процесу
- обов'язкове вжиття заходів для їх ресоціалізації для запобігання повторним кримінальним правопорушенням.

Учасником Програми можуть стати неповнолітні, які

- є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення або нетяжкого злочину;
- раніше не притягалися до кримінальної відповідальності.

Які умови участі у Програмі?

наявність потерпілої сторони — фізична або юридична особа

вчинення кримінального правопорушення вперше

згода неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі

визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення

ЧОМУ ВАРТО ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ?

Участь у Програмі надасть можливість:

Важливо розуміти, що

- участь в Програмі не обмежується строками досудового розслідування;
- участь у Програмі не звільняє неповнолітнього від судового процесу;
- у домовленостях прийматимуть участь законні представники неповнолітнього, які можуть сприяти та прийняти участь у відшкодуванні завданої шкоди;
- умовою застосування до неповнолітнього пом'якшення відповідальності є належне виконання угоди, яке контролюється;
- неповнолітній може прийняти участь у такій Програмі один раз, для нього це можливість усвідомити наслідки та отримати другий шанс на нормальне життя.

Що важливо знати про медіацію?

- **посередник** — допомагає сторонам досягти порозуміння, налагодити комунікацію з метою досягнення примирення, нейтральний та неупереджений — не є представником неповнолітнього чи потерпілого, не має на меті досягнення конкретного результату;
- **підготовка до медіації** — це перша особиста зустріч з посередником, на якій він розповість як відбувається медіація і допоможе підготуватись до зустрічі з потерпілим;
- **медіація** — добровільна процедура під час якої неповнолітній та потерпілий за допомогою посередника намагаються врегулювати конфлікт шляхом укладення угоди про застосування Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення (далі — Угода);
- на зустрічі з потерпілим посередник забезпечує атмосферу **взаємної поваги та надає підтримку**, всім учасникам, щоб кожен мав можливість висловитись і бути почутим;
- перед підписанням Угоди посередник переконується, що її **положення сприймаються потерпілим і неповнолітнім як справедливі**.

Медіацію у Програмі проводить посередник — адвокат, включений до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу та який пройшов спеціальне навчання з реалізації Програми.

Учасники

ЧОМУ ВАРТО ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ?

Участь у Програмі надає можливість:

- бути почутим та відновити почуття власної гідності та поваги;
- вплинути на ситуацію, яка склалася, та виправити заповідяну шкоду;
- впоратися з негативними емоціями й переживаннями, спричиненими правопорушенням;
- отримати допомогу від фахівців та громади та не повторювати кримінальних правопорушень;
- отримати більш м'яке покарання або бути звільненим від кримінальної відповідальності за наявності підстав, визначених Кримінальним процесуальним кодексом України.

Що важливо знати про медіацію?

- посередник** — допомагає сторонам досягти порозуміння, налагодити комунікацію з метою досягнення примирення, нейтральний та неупереджений — не є представником неповнолітнього чи потерпілого, не має на меті досягнення конкретного результату;
- підготовка до медіації** — це перша особиста зустріч з посередником, на якій він розповість як відбувається медіація і допоможе підготуватись до зустрічі з потерпілим;
- медіація** — добровільна процедура під час якої неповнолітній та потерпілий за допомогою посередника намагаються врегулювати конфлікт шляхом укладення угоди про застосування Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення (далі — Угода);
- на зустрічі з потерпілим посередник забезпечує атмосферу **взаємної поваги та надає підтримку**, всім учасникам, щоб кожен мав можливість висловитись і бути почутим;
- з неповнолітнім може бути **людина, яка підтримає** (батьки, інші члени сім'ї, вчитель тощо);
- перед підписанням Угоди посередник переконується, що її **положення сприймаються потерпілим і неповнолітнім як справедливі**.

Медіацію у Програмі проводить **посередник** — адвокат, включений до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу та який пройшов спеціальне навчання з реалізації Програми.

Учасники Програми

Що важливо знати про Програму?

- Угода про застосування Програми не є угодою про примирення потерпілого і підозрюваного чи обвинуваченого, що укладається відповідно до Кримінального процесуального кодексу України;
- участь у Програмі не продовжує тривалість розгляду справи;
- участь у Програмі не звільняє неповнолітнього від участі у судовому процесі;
- у домовленостях приймають участь законні представники неповнолітнього;
- належне виконання угоди про застосування Програми може стати основою для прийняття судом рішення про звільнення від кримінальної відповідальності або про пом'якшення покарання;
- неповнолітній може прийняти участь у такій Програмі лише один раз, це можливість усвідомити наслідки своїх дій та не допустити правопорушень у майбутньому.

Якщо у вас є сумніви або запитання стосовно участі у Програмі, ви маєте можливість поспілкуватися з посередником, що допоможе прийняти рішення.

Якщо неповнолітній належно виконав Угоду, то результатом Програми можуть стати:

- закриття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення;
- звільнення від кримінальної відповідальності;
- звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру;
- звільнення від відбування кримінального покарання;
- врахування примирення сторін як обставини, що пом'якшує покарання, під час винесення вироку.

ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ

Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення

можливість запобігти вчиненню неповнолітніми повторних кримінальних правопорушень

ЯК ЦЕ ПРАЦЮЄ
ДЛЯ НЕПОВНОЛІТНЬОГО

Програма відновного правосуддя впроваджується відповідно до спільного наказу Міністерства юстиції України та Офісу Генерального прокурора від 21 січня 2019 року № 172/5/10 «Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» та реалізується на базі регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги на всій території України.

Що таке відновне правосуддя?

Відновне правосуддя — це процес вирішення конфліктів, в ході якого всі сторони, залучені до події правопорушення, приймають спільне рішення про те, як можна виправити наслідки того, що сталося, і запобігти повторенню подібного в майбутньому.

Головна мета Програми:

- забезпечення відшкодування заподіяної шкоди потерпілому
- відновлення психологічно - емоційного стану
- максимально раннє виведення неповнолітніх із кримінального процесу
- обов'язкове вжиття заходів для їх ресоціалізації для запобігання повторним кримінальним правопорушенням.

Учасником Програми можуть стати неповнолітні, які

- є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення або нетяжкого злочину;
- раніше не притягалися до кримінальної відповідальності.

Які умови участі у Програмі?

наявність потерпілої сторони — фізична або юридична особа

вчинення кримінального правопорушення вперше

згода неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі

визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення

ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Згода на участь у Програмі

Прокурор інформує неповнолітнього про умови та можливості участі в Програмі, за наявності згоди сторін підписується заява, яка передається у відповідний регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги

1

Призначення посередника

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги призначає посередника, який зателефонує, щоб погодити час і місце індивідуальної зустрічі

2

Індивідуальна зустріч з посередником*

- Про що буде мова на зустрічі з посередником:
- яку шкоду було заподіяно потерпілому? як це на нього вплинуло?
 - які наслідки має те що сталося для неповнолітнього? як це на нього вплинуло?
 - що можна зробити для того, щоб усунути заподіяну шкоду?

3

Медіація (спільна зустріч з потерпілим)*

Учасники обговорюють правопорушення та його наслідки, пропонують варіанти вирішення ситуації

4

Завершення виконання Угоди

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги надсилає прокурору інформацію про результати виконання угоди. Прокурор, за наявності передбачених законом підстав, звертається до суду з клопотанням про застосування юридичних наслідків, визначених умовами Програми.

Суд враховує наслідки участі неповнолітнього у Програмі при прийнятті рішення у справі

7

6

Підписання Угоди

Угода передбачає, яким чином неповнолітній повинен усунути заподіяну шкоду, визначені заходи ресоціалізації та як буде здійснюватись моніторинг виконання Угоди.

- Ресоціалізація — заходи спрямовані на те, щоб неповнолітні
- набули якостей, необхідних для успішної правослужняної поведінки та розв'язання проблем,
 - поновили або встановили позитивні соціальні зв'язки,
 - відновили свій соціальний статус (заняття з психологом, участь у різноманітних гуртках або залучення до громадських робіт тощо)

5

Моніторинг виконання угоди

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги відслідковує як виконується Угода з урахуванням домовленостей, визначених Угодою

6